

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1921/2018
30.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Ђамил Буквић, адвокат из ..., против туженог Здравственог центра ..., Организациона јединица Дом здравља ..., ради исплате увећане зараде за прековремени рад, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2413/17 од 19.04.2018. године, у седници одржаној 30.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2413/17 од 19.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу П1 5/2017 од 25.05.2017. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца, па је обавезана тужена да на име остварених часова прековременог рада у периоду од септембра 2008. године, закључно са октобром 2010. године исплати и то: тужиоцу АА 104.169,83 динара, тужиљи ББ 105.081,26 динара, тужиљи ВВ 102.784,91 динара, тужиљи ГГ 104.822,39 динара, тужиљи ДД 103.217,32 динара, тужиљи ЂЂ 101.210,98 динара, тужиоцу ЕЕ 104.421,12 динара, тужиоцу ЖЖ 103.217,32 динара и тужиоцу ЗЗ 100.809,72 динара, све са законском затезном каматом почев од 01.01.2011. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка од 595.308,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2413/17 од 19.04.2018. године, првостепена пресуда је преиначена тако што је одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужени да на име остварених часова прековременог рада у периоду од септембра 2008. године, закључно са октобром 2010. године исплати и то: тужиоцу АА 104.169,83 динара, тужиљи ББ 105.081,26 динара, тужиљи ВВ 102.784,91 динара, тужиљи ГГ 104.822,39 динара, тужиљи ДД 103.217,32 динара, тужиљи ЂЂ 101.210,98 динара, тужиоцу ЕЕ 104.421,12 динара, тужиоцу ЖЖ 103.217,32 динара и тужиоцу ЗЗ 100.809,72 динара, све са законском

затезном каматом почев од 01.01.2011. године па до коначне исплате и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...87/18), који се примењује на основу члана 506. став 2. Закона о парничном поступку поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...87/18), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијско указивање на битну повреду парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није релевантно, зато што та повреда не представља дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиоци су у радном односу код туженог и обављају послове медицинских техничара у Одсеку хитне медицинске помоћи са радним временом у трајању од 35 часова седмично, односно 151 час месечно. У периоду од септембра 2008. године до октобра 2010. године тужиоци су радили прековремено и на тај начин остварили вишак сати изнад утврђеног месечног фонда. Постојање одређеног броја сати прековременог рада тужилаца евидентирано је у тзв. изворним дневним евиденцијама, односно евиденцијама о времену проведеном на раду (које је водила главна сестра), У току поступка утврђено је да не постоје наведене евиденције и да су исте уништене током поплаве. У спорном периоду тужиоцима није омогућено коришћење слободних дана, нити им је плаћена накнада на име остварених часова прековременог рада.

Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, утврђено је да је у спорном периоду на листи службе било евидентирано укупно 324 извршиоца који су остварили 56.376 сати, односно 2.168,30 часова просечно месечно, а да је у поређеном периоду на листи службе било евидентирано укупно 54 извршиоца који су остварили 9.396 сати, односно 2.349 часова просечно, на основу чега је закључено да је месечно у служби просечно више утрошено 180,7 часова у поређеном у односу на спорни период. Из допунског налаза и мишљења вештака утврђено је да су тужиоци у спорном периоду остваривали просечно месечно по 17,21 сат прековременог рада, што за за период од 26 месеци износи по 447,46 сати по тужиоцу. Вештак је накнаду за прековремене сате обрачунао по условима по којима је извршен обрачун зараде за јануар 2016. године, па је за просечно остварених 447,46 часова прековременог рада у утуженом периоду утврдио висину увећане зараде по основу прековременог рада за сваког тужиоца појединачно.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су тужбени захтеви тужилаца основани, налазећи да су тужиоци у спорном периоду остварили часове прековременог рада код туженог, да им тужени тај рад није платио, нити је тужиоцима због недовољног броја запослених омогућио да

користе слободне дане, па је оценом налаза и мишљења вештака утврдио да је сваки тужилац у сваком од 26 месеци спорног периода остваривао по просечних 17,21 сати прековременог рада, на основу ког налаза и мишљења је утврђена висина накнада за прековремени рад за спорни период укључујући и минули рад, због чега је тужбени захтев тужилаца усвојио и одлучио као у ставу првом изреке. Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у целости, закључивши да тужиоци немају право на исплату разлике увећане зараде по основу прековременог рада, будући да у складу са одредбом члана 108. став. 1. тачка 3. Закона о раду запосленом припада право на увећану зараду само за стварно остварени, али не и за претпостављени прековремени рад.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право.

Наиме, одредбом члана 53. став 1. Закона о раду („Сл.гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 58/09) прописано је да је на захтев послодавца, запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран (прековремени рад), а ставом 2. истог члана да прековремени рад не може да траје дуже од 8 часова недељно, нити дуже од 4 часа дневно по запосленом. Одредбом члана 108. став 1. тачка 3. Закона о раду, прописано је да запослени имају право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, и то: за прековремени рад - најмање 26% од основице.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је став другостепеног суда то тужиоци не могу основано потраживати тражену накнаду по основу прековременог рада, будући да у смислу одредбе члана 108. став 1. тачка 3. Закона о раду запосленом припада право на увећану зараду само за стварно остварени, али не и за претпостављени прековремени рад, због чега су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права. У конкретном случају, тужиоци су у спорном периоду од септембра 2008. године закључно са октобром 2010. године остварили прековремени рад код туженог, тај рад им тужени није платио, нити им је, због недовољног броја запослених, омогућио да на име остварених сати прековременог рада користе слободне дане. Евиденције у којима је евидентирано постојање одређеног броја сати прековременог рада тужилаца уништене су у поплави, без кривице послодавца. Имајући у виду наведено, правилан је закључак другостепеног суда да број остварених сати прековременог рада сваког тужиоца понаособ за сваки месец утуженог периода, не може бити утврђен на основу обрачуна, који од стране вештака економске струке у конкретном случају није извршен на бази стварних и објективних, већ на бази претпостављених критеријума и упросечен за све тужиоце подједнако (по 17,21 сати прековременог рада за сваког тужиоца), односно увећана зарада за прековремени рад обрачуната је за све тужиоце за исти број сати, па чак и за оне месеце у којима су због коришћења годишњег одмора, боловања или из другог разлога тужиоци одсуствовали са рада.

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд закључио да терет доказивања лежи на тужиоцима. Наиме, странка треба да докаже оне

чињенице које по материјалном праву имају за последицу добијање спора, па ризик недоказаности сноси странка на којој је лежао терет доказивања. У конкретном случају тужиоци на којима је сходно одредби члана 231. ЗПП терет доказивања, понуђеним доказима - исказима сведока нису доказали колико су за сваки појединачни месец утуженог периода остварили сати прековременог рада, будући да су се саслушани сведоци различито изјашњавали на ову околност. Наиме, осим тврдње да је тужени признао да су тужиоци у утуженом периоду остваривали прековремени рад, тужиоци нису доказали стваран обим оствареног прековременог рада и то за сваког тужиоца и за сваки месец утуженог периода појединачно, а самим тим нису доказали ни висину увећане зараде која би им по том основу за утужени период припадала. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужилаца.

Врховни касациони суд је имао у виду наводе ревизије којима се указује на неуједначену судску праксу, па налази да су исти неосновани. Наиме према ревизијским наводима, правноснажном пресудом Основног суда у Пријеполу П1 32/14 од 19.11.2015. године, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцима на име остварених часова рада преко пуног радног времена исплати за 2010, 2011, 2012. и 2013. годину појединачне месечне износе, као и да је тужбени захтев усвојен будући да је тужени у току поступка доставио потврду заведену код туженог у којој је дат прерачун остварених часова рада за сваког тужиоца и за сваку годину посебно, те да је у наведеној потврди наведено да је дат прерачун остварених часова рада као прековременог рада на Одељењу за пријем и збрињавање ургентних стања, а у складу са којом потврдом су тужиоци и определили своје тужбене захтеве, односно тужиоци су у спору који се водио пред Основним судом у Пријеполу П1 32/14 доказали колико сати прековременог рада су остварили појединачно у спорном периоду. Имајући ово у виду, односно да пресуда у наведеном предмету и у овој правној ствари нису засноване на истом или битно истом утврђеном чињеничном стању, то се не може говорити ни о неуједначеној судској пракси, заснованој на погрешној примени материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић